

Beknopt verslag/conclusies van de openbare vergadering van de commissie Samenleving van de gemeenteraad Emmen op dinsdag 12 september 2017, aanvang 19.30 uur.

Aanwezig:

Voorzitter: de heer H. Huttinga
Commissiegriffier: mevrouw C.M. de Widt
Collegeleden: de heer J. Bos, de heer R.E. Kleine en de heer J. Otter
Verslaglegging: mevrouw M.S.J. Stegink (Notuleerservice Mooi Werk)

De commissieleden: de heer K.P. Eggen (D66), mevrouw J.G. Ensink (LEF!), de heer T.H. Gerth (CDA), mevrouw T. Houwing-Haisma (VVD), de heer H. Kruse (Senioren Belang Noord), de heer L.H. Lambers (Wakker Emmen), mevrouw M.J. Meulenbelt-Schepers (PvdA), de heer A.H. Oldenbeuving (CDA), de heer R.R. Pruischer (ChristenUnie), de heer D.E. de Vries (Wakker Emmen), de heer R. Wanders (PvdA), mevrouw R. de Weerd-van der Meij (DOP), de heer R. Woltman (Wakker Emmen) en mevrouw B. van der Woude (GroenLinks).

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Huttinga opent de vergadering om 19.30 uur en heet iedereen hartelijk welkom. De commissie gaat akkoord met het voorstel om na de presentatie, punt 3A, direct agendapunt 9A te behandelen.

2. Actuele mededelingen vanuit het college/presidium

Wethouder Bos deelt mee, dat zorgombudsfunctionaris mevrouw G. Damhoff per 1 september is opgevolgd door de heer F. Molenhuis. Er volgt nog een persbericht. De functie omvat naast advies en verwijzing, ook onderzoek naar meldingen. De ombudsfunctie is geëvalueerd en het jaarverslag is ter reactie naar de adviesraden en de gecontracteerde aanbieders gestuurd. De raad krijgt de evaluatie aangeboden als deze klaar is. Zorgbelang heeft voorgesteld de naam zorgombudsfunctionaris te veranderen in ombudsman sociaal domein. De wethouder ziet daar geen probleem in.

Wethouder Bos deelt mee, naar aanleiding van de vraag van Senioren Belang Noord of de gemeente eind 2017, zoals vereist, een beleid heeft ten aanzien van ouderenmishandeling, dat de gemeente inderdaad een beleid heeft. Dat hoeft niet in één document te staan. In Emmen wordt door verschillende organisaties op verschillende beleidsvelden ingezet op het bestrijden van ouderenmishandeling. Onder andere besteedt men aandacht aan voorlichting en respijtzorg voor mantelzorgers en aan tijdige signalering. Het laten stoppen van ouderenmishandeling is een lastig traject. Mishandeling is vaak niet zo bedoeld. Allerlei partijen kunnen hierbij worden betrokken.

3. Presentatie

3A Rekenkamercommissie Emmen over onderzoeksrapport “EOP’s: One size fits all? Maatwerk in burgerparticipatie”

Voorzitter Huttinga kondigt aan, dat de heer Timmerman, voorzitter van de Rekenkamercommissie, de presentatie van het rapport over de Erkende Overleg Partners zal inleiden.

De heer Timmerman geeft een toelichting. In de commissie zitten sinds 2015 geen raadsleden meer. Deze bestaat nu uit drie onafhankelijke leden en ambtelijke ondersteuning. Dit rapport is het eerste onderzoeksrapport sinds de nieuwe opzet. Burgerparticipatie is een van de onderzoeksthema's en Emmen vervulde een voorbeeldfunctie. De onderzoeksvraag is hoe

doeltreffend de EOP-opzet is, hoe die zich verhoudt tot de rol van de gemeenteraad en hoe het staat met de democratische legitimering van de EOP's. I&O Research heeft het onderzoek uitgevoerd. Tijdens het onderzoek hebben ambtenaren en EOP-besturen grote betrokkenheid en medewerking getoond. De conclusies en aanbevelingen zijn concrete handreikingen aan de raad over verbeteringen in de relatie burgers-EOP-gemeente. De commissie verzoekt de raad om hier heldere besluiten over te nemen. Een jaar na de besluitvorming wordt een QuickScan gehouden over de doorwerking van de aanbevelingen.

De heer Siermann van I&O Research gaat verder in op het rapport.

De onderzoeksvragen betreffen het beleid ten aanzien van EOP's, de mate waarin EOP's gemeenschappelijke belangen van het gebied behartigen, de intermediaire functie naar de gemeente toe, de rol van de gemeenteraad en hoe EOP's bijdragen aan de gestelde doelen.

Het onderzoek bestond uit deskresearch van relevante stukken, een enquête onder EOP's, een groeps gesprek met EOP's en interviews met een ambtelijke en een raadsvertegenwoordiging en met de portefeuillehouder.

Het onderzoek levert de volgende resultaten. Het beleid is te abstract en summier. De doelen zijn niet concreet en meetbaar en de agenda's vaak verouderd. Daarom wordt aanbevolen om via de agenda's, per EOP, nieuw en meer concreet en meetbaar beleid te maken. EOP's blijken zeer betrokken bij de gemeente, maar kleinere EOP's worden overvraagd in hun rol als intermediair. Dit leidt tot problemen bij het werven en behouden van leden en tot verschil in kwaliteit van adviezen. EOP's moeten keuzes kunnen maken ten aanzien van hun betrokkenheid. EOP's zijn vaak geen goede afspiegeling van de inwoners en tellen relatief veel ouderen. Omdat lastig is in te schatten in hoeverre een advies representatief is, moeten bij het vernieuwen van de agenda, ook per EOP, minimale proceseisen over het betrekken van de achterban worden opgesteld. Voor de raad is het moeilijk inzicht te krijgen in de bijdrage van EOP's en in de verschillen tussen EOP's. Er is alleen informeel contact. Daarom is een monitorsysteem nodig aan de hand van de maatwerkdoelstellingen, evenals intensivering van het contact tussen EOP's en gemeenteraad.

In hoeverre de doelen van de EOP-opzet nu bereikt worden is niet goed na te gaan. Daarom moeten de doelen via maatwerk in de dorps- en wijkagenda's concreet en meetbaar worden gemaakt.

CDA vraagt of er niet meer dan vijf onderzoeksvragen waren. **De heer Siermann** legt uit dat voor de presentatie keuzes zijn gemaakt.

CDA vraagt waarom niet aan burgers is gevraagd hoe die de EOP's zien. **De heer Siermann** geeft aan dat dit kostbaar zou zijn en dat men dan vooral te weten kan komen of burgers bekend zijn met de EOP. Slechts een beperkte groep weet meer.

D66 vraagt of de aanbevelingen en hoofdconclusie zijn kortgesloten met de EOP's. **De heer Siermann** antwoordt, dat dit niet is gebeurd, ook niet met de ambtelijke afdeling. Wel hebben de EOP's feedback kunnen geven op het verslag van het groeps gesprek. Die feedback is verwerkt.

PvdA vraagt hoe sancties en het overvraagd worden van EOP's zich met elkaar verhouden. **De heer Siermann** geeft aan, dat de lat per EOP gericht, realistisch en actueel moet worden neergelegd. Nu ontbreekt het aan eisen en sancties.

Senioren Belang Noord vraagt waarom niet is nagegaan waarom een derde deel van de EOP's niet heeft gereageerd. **De heer Siermann** vindt dit ook een interessante vraag, maar pragmatisch is ervoor gekozen om met een diverse groep van EOP's die wel reageerden, verder te praten. Hiervan verwacht men een representatief beeld.

9. Onderwerpen ter bespreking (eerste deel)

9A Rapport Rekenkamercommissie Emmen, "EOP's: One size fits all? Maatwerk in burgerparticipatie"

Voorzitter Huttinga vraagt de heer Timmerman en Siermann om plaats te nemen achter de bestuurstafel om ook reacties te kunnen geven.

Eerste termijn

VVD bedankt de commissie voor het rapport en merkt op, dat er kritische kanttekeningen bij het onderzoek te plaatsen zijn, maar begrijpt de gemaakte keuzes. Het rapport biedt voldoende informatie om mee aan de slag te gaan en burgers echt te betrekken. Ooit was Emmen voorloper met Emmen Revisited. Nu kun je kijken bij andere gemeenten, bijvoorbeeld in Apeldoorn. VVD is het met de meeste aanbevelingen eens. Als eerste moet aan EOP's worden gevraagd wat men nodig heeft. Daarna kan pas de rest worden ingevuld. De partijen moeten zo snel mogelijk met elkaar om tafel gaan, dan kan men in de volgende bestuursperiode de agenda's nieuw leven inblazen en het proces naar een hoger niveau tillen.

Senioren Belang Noord vindt het rapport soms wat moeilijk leesbaar. Zo wordt het draagvlak onder EOP's niet vergroot.

Wakker Emmen vindt dat het rapport waardevolle aanbevelingen bevat voor de raad. EOP's doen hun werk naar eer en geweten. Ze zouden wel minimaal eenmaal per jaar op een openbare vergadering verantwoording moeten afleggen aan de achterban. Helaas gebeurt dit niet overal. Hoe gaat het college daar mee om? EOP's moeten een zekere vrijheid hebben bij het invullen van hun taken. Een dorps- of wijkagenda is daarvoor een goed instrument, ook om de betrokkenheid van inwoners te vergroten. Die kunnen actief input geven. EOP's en hun vrijwilligers moeten niet worden overvraagd. Wakker Emmen onderschrijft de daarop gerichte aanbeveling en roept het college op om de regie te nemen en om in samenspraak met EOP's en de raad met een concrete reactie te komen.

PvdA geeft haar complimenten aan allen die hebben meegewerkt aan het rapport. Sinds het meest recente beleidsstuk uit 2011 is veel veranderd in het sociale domein. Volgens het rapport voelen vrijwilligers meer voor kortdurende projecten. PvdA ondersteunt het meer zichtbaar en meetbaar maken van doelstellingen, maar heeft twijfels bij het opleggen van sancties. Maatwerk en ondersteuning kunnen helpen, evenals onderlinge uitwisseling van ervaringen en ideeën tussen EOP's. De verdiepingsdag op 26 september en het Grote Voor Elkaar Festival op 7 oktober bieden mogelijkheden voor partijen elkaar te ontmoeten en ideeën uit te wisselen. Dat kan inzichten voor nieuw beleid opleveren.

CDA respecteert en waardeert de inzet van vrijwilligers in EOP's, maar vraagt zich af of een EOP in alle dorpen en wijken de meest geschikte organisatie is. Er zijn grote verschillen in betrokkenheid van de achterban. Met adviezen zou niet, uit voorzichtigheid, verschillend moeten worden omgegaan. Het vinden van vrijwilligers is moeilijk. Een EOP is vaak afhankelijk van enkele individuen die de zaak trekken. In grotere gebieden is minder betrokkenheid. Dat de gebiedscoördinator als filter gaat optreden, zoals op pagina 28 wordt beschreven, is niet goed. Verantwoording moet worden afgelegd aan de achterban in openbare vergaderingen. Het werken in themagroepen is onvermijdelijk. In Zwolle gebruikt men een app om burgers meer te betrekken bij een plan of thema. CDA vraagt naar het programma van 26 september. CDA staat achter de aanbevelingen van het rapport.

D66 vindt het rapport goed leesbaar en duidelijk. EOP's zijn erg belangrijk. Het is tijd voor een evaluatie van de verordening uit 2011. D66 kan zich vinden in de elf aanbevelingen en de hoofdconclusie. D66 is voor minder regels, maar verantwoording afleggen is wel nodig. Ook in de reactie van het college kan men zich vinden. Wat gaat er op 26 september en 7 oktober gebeuren?

ChristenUnie spreekt haar lof uit over het onderzoek en neemt de conclusies en aanbevelingen over. Een verdiepingsdag is inderdaad nodig. EOP's zijn van grote waarde, maar hun werk is nu niet goed te beoordelen en hun advies soms moeilijk te wegen. Ook buiten de EOP's zijn

mondige burgers. Dat EOP's de inwoners zouden moeten vertegenwoordigen is vreemd, omdat de gemeenteraad die functie heeft. Het is niet de bedoeling, dat de raad haar volksvertegenwoordigende taak uitbesteedt aan EOP's. Een brede discussie is nodig over een aantal fundamentele vragen. Wat is de functie van EOP's en hoe gaat de raad om met burgerparticipatie en burgerinitiatieven?

VVD ziet de rol van EOP's als onderdeel van de discussie in de raad. **ChristenUnie** is dat met VVD eens. De raad moet daarom ook buiten deze zaal met de actoren in de samenleving discussiëren.

D66 denkt dat het ook de taak van de raad is om spontaan contact te hebben met EOP's. **ChristenUnie** beaamt dat, maar vindt dat het contact structureel beter vormgegeven moet worden.

LEF! vindt het rapport helder en een goed startpunt. Voor EOP's is het soms lastig om nota's door te werken die al vrijwel klaar zijn. Beter is het om, zoals bij de Sportnota, van onderaf samen te werken aan een nieuw beleid en aan de agenda's. EOP's moeten door de gemeente worden gefaciliteerd bij de inzet van digitale middelen. Vaak zijn dezelfde mensen actief en betrokken en is het bereiken van de rest een lastige opgave. De aanpak van bijvoorbeeld de PeerGroup zou kunnen worden ingezet.

GroenLinks is de vrijwilligers erkentelijk voor hun inzet. Het rapport is helder en een spiegel voor de raad. Voor de raad zijn adviezen van EOP's vaak moeilijk op waarde te schatten, zeker bij tegengestelde belangen in de wijk. Een vraag is hoe ook andere burgers en jongeren kunnen worden betrokken. Op 26 september en 7 oktober kan dit verder worden uitgediept om EOP's in de toekomst meer te kunnen ondersteunen.

DOP vindt het rapport goed leesbaar. EOP's moeten handvatten krijgen om meetbare doelen te stellen en contact te onderhouden met achterban en raad. Pas daarna is een sanctiebeleid aan de orde. Er zijn nu inderdaad EOP's die geen voeling hebben met een achterban.

Reactie eerste termijn

De heer Timmerman bedankt voor de complimenten en constateert dat de aanbevelingen in het algemeen worden overgenomen. Sancties komen inderdaad pas in allerlaatste instantie aan de orde. Eerst zijn afspraken nodig over de doelstellingen van de EOP's.

De heer Siermann sluit zich aan bij opmerkingen over het digitaliseren van contact met de achterban. Ook bij sancties gaat het om maatwerk, meer gericht op prestaties dan op effecten.

Wethouder Kleine heeft al met veel EOP's kennisgemaakt en grote betrokkenheid gezien. De raad is nu met zichzelf in gesprek. Het college komt later aan de beurt. Een van de speerpunten is de relatie tussen overheid en burger. Op 26 september en 7 oktober gaat het om verdieping ten aanzien van de aanbevelingen, over de relatie overheid-burger en over de vormgeving van het vervolgproces.

D66 vraagt naar de ervaring van de wethouder ten aanzien van het betrekken van de achterban door EOP's.

Wethouder Kleine heeft een wisselend beeld gekregen. In grotere wijken zijn vaak tegenstrijdige belangen aan de orde. Dan is de vraag hoe je een EOP kunt helpen om de achterban echt te betrekken.

Tweede termijn

VVD vraagt of de raad niet moet worden betrokken bij het vormgeven van de verdiepingsdag.

Wakker Emmen wil daar ook graag aan meewerken.

PvdA is benieuwd naar best practices in andere gemeenten in het gebruik van sociale media om de bevolking meer te betrekken. De verdiepingsdag en het festival zijn al georganiseerd, maar kunnen wel een aftrap bieden om het vervolg vorm te geven.

CDA ziet meer in belonen dan in sanctioneren. Is er verschil tussen grote en kleine gebieden? Is er nog ruimte in het programma voor 26 september?

Voorzitter Huttinga reageert dat de beide dagen al zijn voorbereid, maar dat de raad wel kan spreken over hoe men het vervolg wil oppakken.

D66 weet dat het programma van de verdiepingsdag vol zit, maar aanwezig zijn is wel belangrijk. De begrippen vrijwilligers en sancties staan op gespannen voet met elkaar. Het is een illusie dat je iedereen kan betrekken, maar digitale middelen kunnen wel zinvol zijn.

LEF! merkt op, dat het voorkomt, dat de raad het advies van een EOP goed weegt en dan toch met handtekeningen wordt overladen. Daar ligt een uitdaging.

D66 benadrukt dat de raad altijd zelf een besluit moet nemen.

DOP vindt het belangrijk na te gaan welke handvatten EOP's nodig hebben. Dat kan per EOP of met alle EOP's gezamenlijk. Naast sturing en ideeën is motiveren nodig.

Reactie tweede termijn

De heer Timmerman reageert, dat men de schuld niet bij de EOP legt als de achterban het laat afweten.

De heer Siermann antwoordt, dat er inderdaad verschil is tussen grote en kleine gebieden en vooral tussen dorpen en wijken. In dorpen is over het algemeen meer betrokkenheid, een bredere basis en zijn bestuursleden meer bekend en daardoor makkelijk aanspreekbaar.

Wethouder Kleine geeft aan, dat de discussie van vanavond inhoudelijk wordt meegenomen in het programma op 26 september en dat er waarschijnlijk ruimte is voor individuele raadsleden om daarover mee te denken.

Voorzitter Huttinga meldt, dat er op de verdiepingsdag ook een workshop is over de EOP's. Uit de discussie van vanavond zal een raadsvoorstel worden gedestilleerd, dat waarschijnlijk in december kan worden besproken.

4. Spreekrecht

Voorzitter Huttinga kondigt mevrouw Daling aan, die spreekt namens het Terra College.

Mevrouw Daling houdt een pleidooi om het Terra College te vestigen in het Creatief Mensenpark. Terra brengt leven. Dat is de droom. Het park is een ideale leeromgeving waarin onderwijs, de regio en ondernemers samenkomen. Als kritiek is gehoord dat leerlingen troep zullen geven in het park en als positieve reacties dat het voor ontmoeting zorgt, tussen jong en oud, en dat leerlingen kunnen zorgen voor het park. Het Terra College kan hier middenin de samenleving en het groen staan. Mevrouw Daling noemt als positieve elementen: samenwerking met bedrijven, overheid en collega-onderwijsinstellingen en kennisdeling en -creatie. Terra kan zorgen voor groene kunst, beheer en onderhoud en ruimtes kunnen multifunctioneel worden gebruikt, bijvoorbeeld voor een markt, een congres of bijscholing. De school kan haar dieren in de kinderboerderij integreren, zorgen voor natuureducatie, een kenniswerkplaats, innovatie, exposities, een podium bieden voor kunst en cultuur, een verticale stadstuin ontwikkelen. Terra is nu al aan de slag in het park en met het versterken van contacten in de regio. Terra is enthousiast en bereid om te investeren. Mevrouw Daling begrijpt de zorgen over de bouw en de over verkeersstromen, maar de school heeft hier ervaring mee en wil een organisch en duurzaam plan realiseren, dat past in het park. Op deze speciale plek kunnen het Terra College en Emmen een droom waarmaken en zorgen voor een kloppend groen stadshart.

GroenLinks vraagt naar de relatie met de andere scholen. Hoe staan die ertegenover? **Mevrouw Daling** antwoordt dat er overleg is met de voortgezet onderwijs-scholen en dat die het volgens haar eens zijn met de plannen.

LEF! vraagt hoe men omgaat met leerlingen die nu soms zelfs met een trekker naar school komen. **Mevrouw Daling** beseft dat men de opdracht heeft het gesprek aan te gaan over

duurzaamheid en het gebruik van auto's en andere voertuigen door mbo-studenten en medewerkers. Er komen 100 parkeerplaatsen.

D66 complimenteert mevrouw Daling voor haar verhaal. Zou het Terra College ook met een dependance activiteiten in het park willen ondernemen als de vestiging als geheel niet door zou gaan? Wat gebeurt er nu al in Noordbarge aan activiteiten? **Mevrouw Daling** antwoordt dat men ook activiteiten in het park wil ondernemen als de vestiging niet doorgaat. Men wil daar nu al mee beginnen. In Noordbarge heeft is er ook een innig contact met de buurt.

5. Rondvraag

DOP vraagt of het bekend is en contractueel mogelijk, dat door vakantie of ziekte tijdelijk geen schoonmaakondersteuning wordt geleverd en dat dit telefonisch wordt meegedeeld. Mag de zorgaanbieder zelf bepalen wie wel of geen ondersteuning krijgt? Voor een cliënt die de weg weet, wordt het vervolgens wel opgelost, maar voor wie de weg niet weet, niet.

Wethouder Bos weet dat het gebeurt en antwoordt dat het niet mag. In het contract staat dat de hulp door moet gaan. Hij zal direct contact opnemen met de hoofdaanbieders, om te zorgen dat men zich aan het contract houdt.

DOP vraagt hoe het kan dat een kind met een beperking niet naar school kon, vanwege een steekproef aan het begin van het PGB. Hoe vaak worden steekproeven gehouden en hoe kan een dergelijk probleem worden voorkomen?

Wethouder Kleine legt uit dat het kind nu naar school gaat en er contact is met het gezin. Steekproeven worden regelmatig gehouden om de kwaliteit te toetsen. Ook als een grondslag niet juist is, moet een kind toch naar school kunnen.

LEF! vraagt, naar aanleiding van een interview van de burgemeester over een actieplan om alcoholgebruik bij jongeren terug te dringen, of het college contact gaat opnemen met het Trimbosinstituut. Dat instituut was heel enthousiast over een project in IJsland waarmee zeer goede resultaten zijn geboekt. Sport maakte ook deel uit van de aanpak. Gaat men kijken welke maatregelen in Emmen toepasbaar zijn en via welke nota of motie dat kan?

Wethouder Bos antwoordt, dat men het plan nog met de betrokken portefeuillehouders met bekijken.

VVD vraagt, aansluitend op de vraag van DOP, hoe het kan dat een steekproef plaatsvindt, terwijl de betrokken ambtenaar met vakantie is en geen andere ambtenaar beschikbaar is. Een toegekend PGB kun je toch niet meteen weer intrekken?

Wethouder Kleine legt uit, dat in dit geval het PGB nog niet formeel was verstrekt, maar dat de intentie was, dat de jongen naar school zou gaan. Een steekproef vindt plaats vooraf aan de beschikking.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken

7A Vaststelling kwaliteitsboek creatief mensenpark + bijlage RIS.8317 en RIS.8318

Eerste termijn

Wakker Emmen kan zich volledig vinden in de beoogde effecten van het kwaliteitsboek, de bijbehorende argumenten, de hoge ambities en de dekking uit het investeringskrediet locatie Hoofdstraat. Bovendien is Wakker Emmen tevreden, dat zo de wettelijke kaders worden geborgd en dat een kwaliteitsteam een en ander bewaakt. Tevreden is men dat goed is overlegd met omwonenden en de heer Rensen en dat windenergie niet in aanmerking komt. Het kan een A-stuk worden. Op een vraag van **ChristenUnie** antwoordt **Wakker Emmen** dat men vindt dat in het kwaliteitsboek alles goed is beschreven en vastgelegd.

PvdA ziet de mooie beelden die men heeft van het park, terugkomen in het kwaliteitsboek. Het boek bevat echter ook veel details. Een aantal daarvan moet eerst worden besproken. Afgesproken was, dat er niet meer bebouwing zou komen. In het boek staat dat er tot 15% meer bebouwing mag komen. Ook was afgesproken dat geen bomen zouden worden gekapt. Dat blijkt nu wel mogelijk. Welke overwegingen van het college hebben hiertoe geleid? Dat het college gemotiveerd mag afwijken van de kaders in het kwaliteitsboek is vreemd. Vindt het college niet, dat de raad daarbij moet worden betrokken? Het handboek bevat erg veel details, bijvoorbeeld over kleuren, architecten, vlaggen. Is het niet een teveel aan details, waardoor men ontwikkelaars afschrikt? College, raad en inwoners willen allemaal hetzelfde. Het boek moet die ruimte bieden en bewaken.

CDA vindt het een fantastisch kwaliteitsboek, maar waarom komt het in de commissie Samenleving en niet de commissie Wonen & Ruimte? Op pagina 41 staat de kern van het rapport geformuleerd. Het gaat om verbinding tussen natuur en creativiteit en om kunst, cultuur en innovatie als rode draad in dit groene stadspark. We maken het ons daarmee moeilijk, maar de plek verdient dat. Ook belangrijk is wat op pagina 58 staat, dat langzaam ontwikkelen de sleutel is voor succes. De mogelijkheid van het college om gemotiveerd af te wijken van de kaders wijst naar het kwaliteitsteam. Het kwaliteitsteam gaat waken over de “harde” kant, stedenbouw, architectuur en landschappelijke inpassing, maar niet over de inhoud, de functies. Stel je voor dat Yab Yum er een prima passend gebouw zou willen neerzetten. Gelukkig moet de parkredactie eerst naar de inhoud kijken, maar in het kwaliteitsboek blijft onderbelicht welke functies er mogen komen in het park. Hoe gaan we de parkredactie samenstellen en hoe komt hun advies terecht bij de raad? Dat is een zorgpunt.

D66 vindt het een prachtplan met veel beeldmateriaal en geeft haar complimenten voor de interactieve totstandkoming. Het beschrijft de historie, de ambitie en de criteria. Op de inspraakreactie is uitstekend gereageerd. D66 is ook blij met de duurzaamheidscoach in het kwaliteitsteam. Wat wordt echter de rol van de raad?

DOP sluit zich aan bij PvdA en CDA, vooral wat betreft de afspraken over de bebouwing en de bomen.

VVD vindt dat met de gekozen inrichting recht wordt gedaan aan het verleden en draagvlak is gecreëerd. Het kwaliteitsboek is een richtinggevend kader, een beleidsdocument, en het kwaliteitsteam krijgt verregaande bevoegdheden, ook ten aanzien van investeerders. De detaillering in het kwaliteitsboek gaat ver en kan creatieve ambitieuze investeerders afschrikken. Dat is jammer van de dure grond. Betekent vaststelling van dit document, dat het college en het kwaliteitsteam zeggenschap krijgen over welke ontwikkelingen er wel en niet gaan plaatsvinden?

LEF! geeft haar complimenten voor het plan, de totstandkoming en de inspirerende beelden. Het proces lijkt echter niet zo organisch te worden als de vormen. Kunnen de huidige ondernemers in het park qua draagkracht en kwaliteit meebewegen in dit plan? De kleine partijen moeten een rol kunnen blijven houden in het park. De parkredactie moet een grotere rol krijgen, gelijkwaardig aan die van het kwaliteitsteam.

ChristenUnie vindt dat het planproces goed is verlopen, raad en bevolking zijn goed ingelicht en betrokken. ChristenUnie vindt herkenning in het boek. De beschrijving van de lange historie maakt nederig. Niet alle historische elementen hoeven te worden behouden, maar wel moet de ambitie worden behouden om een concept in landschap en architectuur vorm te geven. De ambitie is zo hoog om architecten uit te dagen om buiten gebaande wegen te gaan, net zoals gebeurd is bij het park en het plein.

VVD vraagt of ook aan bedrijven dergelijke hoge eisen kunnen worden gesteld. Mag het team bepalen wie de architect wordt? Creativiteit kun je ook bij de investeerder zelf neerleggen.

ChristenUnie vindt dat ook aan private investeerders hoge eisen mogen worden gesteld, omdat kwaliteit belangrijker is dan het uitlokken van investeerders. Of inderdaad ook de architect moet worden aangewezen, daarover valt nog te discussiëren. Met de eisen kan juist creativiteit worden uitgelokt.

PvdA merkt op, dat voor het park Wildlands de eisen niet zo waren als in dit kwaliteitsboek. Met eisen aan de architect kun je grote investeerders afschrikken. Kleinere partijen kun je helpen met eisen.

ChristenUnie vindt de criteria en indeling in drie zones zinvol. De functie bepaalt voor een deel de uitstraling. Met realisatie van het deel van de savanne kan de gemeente meteen beginnen. Het entreegebied vormt de overgang met het Marktpllein en de kerk als hart van de stad. Het ontwikkelpark moet aansluiting houden met de omliggende straten. Hoe wordt dat in de praktijk uitgewerkt? De harde criteria zijn niet zo schokkend anders. De eisen aan de gebouwen tonen ambitie. ChristenUnie is blij met de aandacht voor duurzaamheid. ChristenUnie is blij met het kwaliteitsboek. Wel is de vraag hoe de raad grip houdt en wordt meegenomen en geïnformeerd.

GroenLinks heeft het boek enthousiast gelezen. De historie van het stuk grond is uniek. Maar blijft het wel een park, met rust, of wordt het meer een stadsplantsoen? Het gaat om evenwicht met het plein. De raad moet een rol blijven houden bij het bewaken van de kwaliteitseisen. Er mag geen economisering plaatsvinden. Het gaat om maatschappelijke doelen. Een goede investeerders kan inspelen op de kwaliteitseisen.

Senioren Belang Noord geeft haar complimenten voor het boek, maar vraagt, net als VVD, hoe men het betrekken van het Terra College moet zien.

Reactie eerste termijn

Wethouder Otter licht nog toe, dat het kwaliteitsboek het sluitstuk is van een proces dat in 2015 begon. In 2016 zijn de kaders vastgesteld, waaronder het vastleggen van de kwaliteit voor de toekomst. Een kwaliteitsteam borgt dit, onafhankelijk van een college. Na het creatief concept is nu het verder uitgewerkte kwaliteitsboek aan de orde. Er kwamen steeds veel mensen naar de presentaties rond het mensenpark. Als architect is uiteindelijk Sander Lap geselecteerd. Het kwaliteitsboek maakt nog veel mogelijk en bepaalt vooral wat men niet wil. Het mag geen kermis worden met conflicterende gebouwen. Het moet een geheel worden, iets bijzonders, met respect naar het verleden. Wel wordt de bouw door de kwaliteitseisen ongeveer 25% duurder. Met invloed op architectenkeuze wil men voorkomen, dat er een slechte architect en een moeilijk proces komt.

VVD vraagt of de architect een lijst heeft van bedrijven die 25% meer willen betalen. Zijn die bedrijven er?

Wethouder Otter reageert dat het Terra College daartoe bereid is. Voor deze bijzondere plek moet men een prijs betalen. Ook op zichtlocaties worden hogere eisen gesteld aan bedrijven. Het is een lastige opgave om lang vooruit richtlijnen op te stellen voor nog onbekende soorten gebouwen. De plaatjes geven een na te streven sfeerbeeld, waar ook de gemeente zich aan moet houden.

Wat betreft de bomen is per boom de kwaliteit bepaald, maar sommige mag je kappen, bijvoorbeeld opgeschoten berkenbomen.

PvdA zou graag een bijlage zien, waarin staat welke bomen blijven staan.

Wethouder Otter antwoordt dat die specificatie er is. Je kunt ook bomen planten. De natuur zal eerder worden versterkt dan verzwakt.

DOP denkt dat het een park moet blijven en dat er geen bomen hoeven te worden gekapt. Mensen zijn gek op de bomen en op het park.

Wethouder Otter legt uit, dat het huidige bebouwde oppervlak 25.000 m² is. Dat is al veel, in twee verdiepingen, 50.000 m². Daar zouden bijvoorbeeld alle winkels van Emmen in passen. Nieuwe bebouwing mag alleen komen waar nu al bebouwing is. Dat biedt meer dan voldoende ruimte. In antwoord op **PvdA** legt **wethouder Otter** uit, dat de mogelijkheid van 15% meer het

gevolg is van voortschrijdend inzicht op basis van vlekkenplannen en de bomen en het niet helemaal willen dichttimmeren. Eventueel is de 15% er ook uit te halen.

De rol van de raad is hetzelfde als bij een bestemmingsplan. Majeure zaken, zoals het Terra College, komen terug in de raad. Kleinere uitvoerende zaken zijn aan het college, met het kwaliteitsteam en de parkredactie als waarborg.

D66 vraagt wat majeure zaken zijn. Zegt de wethouder toe daarvoor terug te komen bij de raad?

Wethouder Otter antwoordt dat de raad bij een bestemmingsplanwijziging altijd aan zet is.

Tweede termijn

PvdA benadrukt dat iedereen voor het borgen van de kwaliteit is, ook voor wanneer er een nieuwe raad komt. Op pagina 5 staat echter een ontsnappingsclausule. Daarom moet nu worden uitgediscussieerd wat de raad gaat vaststellen. Bij de beantwoording van de vragen over de bebouwing en de bomen maakt het college niet precies duidelijk wat nu wordt afgesproken, alsof men zegt, laat het maar aan ons over.

CDA brengt in, dat in het raadsvoorstel en -besluit moet worden beschreven wat onder “de gemeente” wordt verstaan en wat de spelregels zijn. Dat hoeft niet in het kwaliteitsboek te staan. Ook is essentieel, dat de parkredactie snel wordt ingesteld om advies te geven aan het college over functie en programma in het creatief mensenpark. De raad kan daar dan haar gevoelens over uitspreken. De tweede stap is het advies van het kwaliteitsteam. De samenstelling en inhoud van de parkredactie moet snel in de raad aan de orde komen, ook in verband met de casus Terra College.

VVD kan meegaan in wat over de hoeveelheid bebouwing en de bomen in het kwaliteitsboek staat. Waarom is echter het kader voor de gebouwen zo strak? Omdat dit wringt vindt VVD dat het een B-stuk moet blijven. Het raadsbesluit moet nog worden aangepast wat betreft de rol van de raad en er moet worden gesproken over welke functies thuishoren in het park. Ook hier is de vraag hoe ver je dit moet dichttimmeren.

LEF! brengt in, dat kwaliteit verschillend kan worden gezien. Niet te veel regels maken creatieve kunst en cultuur mogelijk. Daar zijn mooie voorbeelden van. Kunstenaars hebben vaak zelf een goed idee over het gebouw. Omdat in deze regio initiatieven moeilijk van de grond komen en de inwoners van het park net zo belangrijk zijn, is de parkredactie misschien nog belangrijker dan het kwaliteitsteam.

GroenLinks houdt zorgen over wat de raad gaat vaststellen en hiermee uit handen geeft. De rol van de raad is belangrijk bij dit geheel.

D66 herhaalt dat een langzame ontwikkeling de sleutel is voor succes en is het eens met CDA en PvdA over de parkredactie. D66 twijfelt of het allemaal goed komt. D66 vraagt aandacht voor het gebied in het centrum dat grenst aan het entreegebied (pagina 59). Met het openen van De Drommedaar moet haast worden gemaakt.

Reactie tweede termijn

Wethouder Otter benadrukt dat hij niet heeft gezegd, dat het allemaal goed komt. Voor weinig gebieden in Emmen is zo inhoudelijk vastgelegd wat men ermee wil. Het gaat niet alleen over architectuur, maar over de totale inrichting. In deel B wordt ook de ambitie en de toekomst beschreven en op pagina 93 staat hoe men omgaat met elke boom. Criteria zijn nodig om bijvoorbeeld te voorkomen, dat een kunstenaar een romneyloods neerzet. Uit acht architecten is Sander Lap gekozen. Die heeft beschreven wat men wel en niet goed vindt, zodat men niet steeds naar de raad terug moet. Criteria zijn nodig.

LEF! stelt ter discussie of de criteria niet te rigide zijn voor een organisch proces en wijst op het belang van de inhoud van een gebouw.

Wethouder Otter reageert, dat er nog veel mogelijk is, maar dat er bijvoorbeeld geen gesloten gevels moeten komen. Omdat men iets bijzonders wil worden kunstenaars betrokken en is de architectenkeuze belangrijk.

In het raadsvoorstel en -besluit moet nog naar de tekst over de rol van de raad worden gekeken. Het kwaliteitsboek krijgt een juridische status. Daarom moet enige afwijking mogelijk zijn. De parkredactie moet snel tot stand komen en de wethouder begrijpt dat de raad niet het hele stuur uit handen wil geven aan de parkredactie.

VVD wil zeker het stuur niet helemaal uit handen geven aan kwaliteitsteam en parkredactie. Daarom moet de tekst van het raadsvoorstel en -besluit worden bekeken.

Wethouder Otter zegt toe, de positie helder te gaan verwoorden.

CDA geeft aan, dat het besluitvormingsproces goed moet worden beschreven. Het gaat om de samenstelling van de parkredactie en hun inhoudelijk kader. Hoe komt de mening van de parkredactie bij college en raad? Voor de architectenkeuze moet er een ontsnappingsclausule komen, waarbij de raad invloed heeft. Beschrijving van het proces is nog een stevige opdracht.

Voorzitter Huttinga merkt op, dat nu in het besluit staat, dat het onderdeel wordt van het welstandsverhaal. Daar bemoeit de raad zich niet mee.

Wethouder Otter vindt het vreemd dat de raad invloed zou willen hebben op de architect, terwijl men tegelijk pleit voor vrijheid.

Volgens **CDA** is nog niet duidelijk welke functies men toestaat in het park en hoe de parkredactie gaat werken. Het kwaliteitsteam adviseert “de gemeente”, maar in het raadsbesluit moet staan aan wie precies en hoe dat proces verloopt. Bij een creatief mensenpark gaat het niet alleen om welstand. Wat gebeurt er als een initiatief wel past bij de inhoud, maar niet voldoet aan de kwaliteitseisen? Dan zou de raad moeten oordelen.

Wethouder Otter benadrukt, dat de raad heeft gevraagd om criteria. Dit is de uitkomst van een heel proces. Het college kan afwijken en dan komt het in de raad.

D66 vraagt wat precies de functie van de raad is en wanneer iets majeur is. Bepaalt het college na vaststelling of het Terra College in het park komt? Dat zou een stap te ver zijn.

Wethouder Otter antwoordt dat het college voor bestemmingsplanwijzigingen altijd naar de raad terug moet. De rol van de raad zal in het raadsbesluit verder worden verduidelijkt.

PvdA wenst inderdaad die uitleg in het raadsbesluit. Ook worden nu geen functies beschreven. Om over wijzigingen te kunnen praten moet men nu al bespreken aan welke functies men denkt.

Wethouder Otter legt uit, dat men de functies nu niet weet. Iets moet passen bij het creatief concept. Een aantal dingen zal men duidelijker beschrijven.

Het gebied buiten de entree valt onder centrumvisie. Hoe het gaat lopen met De Drommedaar is moeilijk te voorspellen. Er waren vijftien gegadigden die het toch niet gingen doen.

Voorzitter Huttinga concludeert dat het stuk als B-stuk naar de raad gaat. Amenderen is mogelijk, maar dat geldt alleen voor het raadsbesluit.

Op de vraag van **VVD** of er een aangepast raadsbesluit komt, antwoordt **wethouder Otter** dat hij ermee aan de slag gaat, maar dit nog niet precies kan overzien.

8. Bespreken A-stukken: n.v.t.

9. Onderwerpen ter bespreking (tweede deel)

9B Brief college inzake onderzoek realisatie Terra leeromgeving in Mensenpark + bijlagen RIS.8269 t/m RIS.8271 (wensen en bedenkingen raad op verzoek college)

Wethouder Otter licht toe, dat het creatief mensenpark een forse opgave is, waar men partners bij nodig heeft. Het Terra College is een goede partner. In de onderzoeksfase van deze majeure ontwikkeling, hoort het college graag de opvattingen van de raad, de positieve punten en de zorgen, zodat men daar rekening mee kan houden. Dit jaar nog komen dan een meer definitief plan en de verbeelding van de gebouwen terug in de raad.

Eerste termijn

Wakker Emmen denkt dat het Terra College zeker kansen biedt voor een inhoudelijke bijdrage aan het park. Het kan bijdragen aan onderhoud en aankleding, activiteiten, multifunctioneel ruimtegebruik en educatie. In de tijd van de meeste toeristen, de zomer, is de school echter dicht. Zorgen heeft Wakker Emmen over het effect van 900 leerlingen en 100 parkeerplaatsen en het bijbehorend verkeer. De leerlingen zullen rondlopen en -fietsen, rijden met scooters en groepen vormen. Is een grote onderwijsinstelling wel de juiste partij? Kunnen de gemeente en het Terra College oplossingen geven voor de zorgpunten? Dan wil Wakker Emmen opnieuw kijken naar het voorstel.

PvdA vindt dat het Terra College een prachtige schets heeft gegeven van een moderne onderwijsomgeving. Het is logisch dat Terra zich meldt voor het park. Wat ook de uitkomst wordt, PvdA ziet graag dat Terra en het park elkaar gaan versterken met deze activiteiten van jongeren. Maar past een middelbare school in het park? Dat was niet het beeld de laatste jaren. Ook bewoners stellen deze vraag. Veel van de schoolactiviteiten vinden in het gebouw plaats en tijdens de zomer en het weekend is de school dicht. Dat brengt geen reuring op het moment dat mensen vrije tijd hebben. Er komt ook meer verkeer. De vraag is of de school gunstig of belemmerend is voor andere ontwikkelingen in het park. PvdA denkt dat vestiging van een school niet was bedoeld. Wel ziet PvdA graag de activiteiten. Omdat het Terra College een locatie verdient, moet in dit proces ook gezocht worden naar een alternatief in of vlakbij het centrum, dichtbij het park en het openbaar vervoer.

CDA vindt dat het Terra College een volwaardige plaats verdient in Emmen. De ontwikkeling van het mensenpark heeft tijd nodig. De partijen vragen ruimte voor hun proces, maar die ruimte is volgens het CDA beperkt. Een volledige school past niet in de visie voor dit park. Wel kunnen onderdelen van Terra in het park komen, en mogelijk ook van andere scholen.

D66 vindt de beschrijving van wat Het Terra College zou kunnen in het park prachtig, maar een school was niet de eerste gedachte. Het zou prachtig zijn als praktijkonderdelen wel een plaats zouden krijgen in het park. Een volledige school met alle lokalen, andere ruimtes en parkeerplaatsen gaat D66 te ver. Dat past niet in het park.

DOP is niet voor een school in het mensenpark en voor auto's, scooters en jeugd die er de hele dag door komen en vertrekken.

VVD heeft geen uitgesproken standpunt. Ze is bereid ruimte voor nader onderzoek te bieden, maar heeft wel zorgen. VVD zou graag het plan willen zien, inclusief parkeren en gymlokaal. Men kan nu weinig anders, omdat nog geen functies zijn vastgesteld. VVD geeft echter geen blanco cheque af.

CDA reageert, dat de overheid betrouwbaar moet zijn en doet daarom een beroep op de partijen het plan bij te stellen. Het zou jammer zijn als veel kosten worden gemaakt en de parkredactie vervolgens niet met het plan instemt.

VVD wil eerst het plan zien en de toegevoegde waarde voor het park. Nu is nog niet te beoordelen of de functie past. De school is bereid 25% meer te investeren. De kosten en het risico dat het niet lukt, zijn voor de school.

LEF! werd blij van het verhaal van mevrouw Daling. LEF! heeft al eerder zelf voorgesteld Terra te betrekken bij activiteiten in het park, maar vestiging van een school was nooit de bedoeling. LEF! neigt meer naar een deellocatie, een satellietverbinding. Er komt nog ruimte vrij in de buurt door sloop van het theater en het zwembad.

ChristenUnie begrijpt, dat de beslissing over vestiging van het Terra College terugkomt in de raad. ChristenUnie heeft er bedenkingen bij dat de school de grootste partij zou worden in het park, vooral vanwege de programmering. De teksten in het stuk en de brochure zijn nog te vaag en overtuigen onvoldoende. Als het gaat om beheer en onderhoud zijn ook Buurtsupport of EMCO mogelijk. Bij creativiteit, kunst, cultuur en rust heeft ChristenUnie niet direct Terra voor

ogen. Omdat de profielen van Terra en het mensenpark niet op elkaar aansluiten zonder dat een van de twee moet inleveren, twijfelt ChristenUnie enorm.

GroenLinks vond het betoog van de inspreker veelbelovend. Een hele school is echter te bepalend, hoewel jongeren reuring geven. GroenLinks is blij, dat ook een deellocatie met activiteiten mogelijk is. Als het theater wordt afgebroken is daar plaats voor een school. Er zijn ook mogelijkheden voor samenwerking met andere soorten onderwijs, bijvoorbeeld zorg en welzijn. GroenLinks zou een satellietconstructie toejuichen.

Volgens **Senioren Belang Noord** kan men met deze visie beter aanhaken bij bestaande scholengemeenschappen. Het was de bedoeling scholen te clusteren, met het oog op samenwerking. Omdat Senioren Belang Noord zorgen heeft over veel leerlingen in het centrum, zet men grote vraagtekens bij deze plannen.

PvdA ziet verschil tussen clusteren en samengaan. Scholen hebben al samengewerkt om in verband met de krimp te verdelen wie wat doet.

Reactie eerste termijn

Wethouder Otter constateert dat men over het algemeen vindt dat een school niet past in het park. Voor de zomer zijn de partijen samen het traject ingegaan. Er is niet gekozen voor de makkelijkste weg. Het is een unieke kans. Met hulp van Flash Forward is bekeken of Terra past in het creatief concept. Het Terra College voegt inderdaad iets toe. De school is bereid om zelfs 40% extra te investeren, De reacties van de raad zijn teleurstellend. Kunnen we ons dat wel veroorloven?

PvdA reageert, dat ze wensen en bedenkingen wel heeft afgewogen. Het Terra College is gewoon een school en een school is sfeerbepalend. Voor het Terra College is wel perspectief voor een nieuwe school nodig. Als het college dit plan doorzet, wil PvdA ook graag een rapportage over de onderwijskwaliteit en het aantal leerlingen.

Wethouder Otter geeft aan, dat het nu niet gaat om een plaats voor het Terra College, maar om een partner die het concept van het park wil helpen ontwikkelen. De multifunctionele ruimten bieden een kans. Het Terra College heeft maar 6000 m² nodig en zal een van de partijen zijn.

PvdA vraagt de wethouder om Terra te helpen met het vinden van een andere locatie. De gemeente ziet de school als partner in het park, maar PvdA gaat het om de activiteiten van Terra. Volgens mevrouw Daling zijn activiteiten ook mogelijk zonder volledige vestiging van de school en dan zijn er ook multifunctionele ruimtes.

Wethouder Otter brengt in, dat de gemeente het multifunctionele gebouw nodig heeft, ook voor sport, juist in het weekend en in vakanties.

PvdA denkt dat het dubbelgebruik en de reuring beperkt zullen zijn. Voor sport zijn er ook elders mogelijkheden. Terra zou wel in de buurt moeten kunnen komen.

D66 vindt dat ook een deellocatie mogelijkheden biedt. D66 zegt evenmin voor de makkelijke weg te kiezen.

LEF! vraagt of de wethouder met de opmerking over het zich kunnen veroorloven bedoelt, dat het Terra College weg zou gaan als een school in het park niet kan.

Wethouder Otter bedoelt dat niet. Hij schat in, dat men voor investeringen in Emmen afhankelijk is van lokale partijen. Dit is een zeer bijzondere kans. Wanneer komt er een volgende?

LEF! vindt een satellietlocatie handig. Is dat ook besproken?

Wethouder Otter weet van het Terra College, dat men liever één nieuwe school bouwt.

GroenLinks vindt het doemdenken wanneer men verwacht dat er geen andere investeerders zouden komen voor dit unieke park. Bovendien blijven de activiteiten mogelijk, ook van andere scholen.

Wethouder Otter geeft aan, dat men dan het gebouwen de faciliteiten mist.

CDA ziet beperkte mogelijkheden voor dubbelgebruik, omdat ruimtes geschikt moeten zijn voor parkactiviteiten. De meeste lokalen zijn daar niet geschikt voor. Juist de ruimtes die horen bij de activiteiten zijn geschikt. Er zijn mogelijkheden om de romp op korte afstand te realiseren.

Wethouder Otter neemt de reacties mee. Ook het Terra College zal zich moeten beraden. Elke partij die in Emmen wil investeren wordt door het college gefaciliteerd.

VVD ziet, dat men enerzijds een park van hoge kwaliteit wenst, maar anderzijds dat de raad niet kritisch mag zijn wanneer zich een partij meldt, omdat men zich die houding niet zou kunnen permitteren. **VVD** wil graag een uitgewerkt plan zien, maar heeft wel zorgen over wat past en weet niet wat de raad er later nog over te zeggen heeft.

Voorzitter Huttinga constateert dat geen tweede termijn nodig is. Alle argumenten zijn uitgewisseld. Het onderwerp gaat terug naar het college en het Terra College.

10. Vaststellen verslag vergadering

10A Notulen van de gezamenlijke commissies Wonen & Ruimte en Samenleving van 6 juni 2017

Voorzitter Huttinga concludeert dat er geen opmerkingen bij de notulen zijn en dat ze ongewijzigd worden vastgesteld.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

LEF! wil graag 11B agenderen.

PvdA wil 11O en 11T agenderen en dat in één brief motiveren.

Voorzitter Huttinga meldt dat de limiet voor de motivatie aanstaande donderdag 12 uur is.

12. Overige ingekomen stukken

Hier worden geen stukken ter agendering genoemd.

13. Sluiting

Voorzitter Huttinga sluit de vergadering om 23.35 uur.